

Pasniegtas Līvānu novada Gada balvas kultūrā

23. februārī Līvānu novada Kultūras centrā norisinājās svinīgā ceremonija "Līvānu novada Gada

balva kultūrā 2018", kuras laikā tika godināti kultūras darbinieki un amatiermākslas kolektīvi, kuri

Jāņa Magdaļenoka foto

Nominācijā "Gada cilvēks kultūrā" apbalvojumu saņēma ilggadēja Līvānu novada Kultūras centra darbiniece un folkloras kopas "Turki" dalībniece Žanna Vilcāne. Apbalvojums piešķirts par ikdienas darba precizitāti, atbalstu kultūras centra kolektīviem tērpu sagatavošanā un veidošanā, par augstu atbildības sajūtu un attieksmi darbā ar viesmāksliniekiem un kultūras centra apmeklētājiem.

Savukārt saskaņā ar Līvānu novada domes noteikumiem „Par Līvānu novada domes apbalvojumiem un to piešķiršanas kārtību”, kas nosaka, ka gada nozīmīgākais/vērtīgākais/interesantākais notikums kultūrā tiek noteikts iedzīvotāju balsojumā, no 2019. gada 14. līdz 24. janvārim notika elektroniska balsošana ar Līvānu novada mājas lapas www.livani.lv starpniecību nominācijā „Gada notikums kultūrā”. Iedzīvotāju balsojumā vislielāko balsu skaitu ieguva pasākums „Kāzu muzikantu saiets”, kas norisinājās 2018. gada augustā Rožupes estrādē.

Daudzkārtējs "paldies" pasākuma laikā tika teikts 17 kolektīviem – XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku dalībniekiem, kā arī visiem citiem Līvānu novada amatiermākslas kolektīviem, kuri aizvadītā gada laikā bagātinājuši novada kultūras dzīvi. Īpašs paldies Līvānu novada dziesmu un deju svētku organizatoriskajai grupai un tās vadītājai Aijai Smirnovai.

Tradicionāli tika pasniegtas arī Līvānu novada Kultūras komisijas speciālās balvas. Tās saņēma vokālais ansamblis "Spurgaliņas" (vadītāja Skaidrīte Bulmeistere) – par dalību Latvijas simtgadei veltītajā muzikālajā uzvedumā „Vilkam tāda dvēselī”, iniciatīvas grupa "Radām paši" (vadītāja) Linda Upīte – par pasākuma "Ģimeņu svētki" organizēšanu 2018. gadā, kā arī Līvānu novada Kultūras centra darbinieki Reinis Jačmenkins un Alla Griņeviča par speciāli šim pasākumam veidoto Līvānu kultūras centra telpu noformējumu, ko izcēla gaismas un video projekcijas.

Pasākumu bagātināja deju studijas "Soul of Dance" priekšnesumi, kā arī Rēzijas un Madaras Māsāņu muzikālais sveiciens "Priekšpilsētas valsis".

Klātesošos pasākumā uzrunāja Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietniece Ginta Kraukle:

"Labvakar, Līvānu novada kultūras ļaužu saime! Mēdz teikt, ka tiem, kas rada kultūru, parasti svētki ir tad, kad citiem svētku ir beigušies. Sveicu jūs šajā svētku vakarā, kad gaisā jau virmo pavasara gaidas.

Gada balva kultūrā ir gada lielākais kultūras notikums Līvānu novadā nu jau 7 gadus. Var jau teikt dažādi – pašdarbnieku balle. Atskats uz aizvadītā gada kultūrā radīto un darīto. Iespēja vienu vakaru NEuzstāties – jums, kas esat dejojot, dziedot, teātri spēlējot šī visa gada garumā.

aizvadītajā gadā devuši īpašu ieguldījumu novada kultūras dzīvē.

Gada balva kultūrā ir personas, personu grupas, kolektīva apbalvojums, ko piešķir par materiālo un nemateriālo kultūras vērtību saglabāšanu, kvalitātvu un radošu kultūras pasākumu organizēšanu, kultūras jaunrādī un iedzīvotāju iesaisti kultūras procesos gada laikā.

Līdz 2019. gada 17. janvārim novada iedzīvotāji, iestādes, uzņēmumi, kā arī Līvānu novada domes deputāti, komitejas un komisijas varēja pieteikt kandidātus minētajam apbalvojumam nominācijās "Gada labākais sniegums amatiermākslā", "Gada labākais sniegums vizuālajā un profesionālajā mākslā" un "Gada cilvēks kultūrā". Lēmumu par apbalvojumu piešķiršanu pieņēma Līvānu novada dome 2019. gada 31. janvāra domes sēdē.

Balvu nominācijā "Gada labākais sniegums vizuālajā un profesionālajā mākslā" saņēma aktrise un režisore Liena Šmukste – par 2018. gada vasarā

Līvānu pilsētas svētku ietvaros rīkoto pasākumu sadarbībā ar Mūsdienu mākslas galeriju – projektu "Skatuves mākslas laboratorijas Mūsdienu mākslas galerijā", kura ietvaros tika rādītas 2. pagalmu izrādes bērniem "Nāc laukā!", Rīgas cirka skolas meistarklases, darbojās sajūtu teātra meistardarbnīcas, ko vadīja Liena Šmukste, iesaistot Līvānu pilsētas iedzīvotājus un veidojot "Sajūtu teātra" izrādes.

Balvu nominācijā "Gada labākais sniegums amatiermākslā" saņēma Rudzātu saietā nama teātra kopa "Okūts", režisore Saiva Kuzule – Jansone. Apbalvojums piešķirts par amatierteātra mākslas attīstību Līvānu novadā un panākumiem Latvijas Republikas mērogā ar izcilu sniegumu Latviešu dziesmu un deju svētku amatierteātru skatē, sagatavojot Latvijas teātra tēva – Adolfa Alunāna lugu „Mūsu pokāls”, un izcīnot tiesības pārstāvēt Latgali amatierteātru rīkotajās izrādēs gan telpās, gan ārēlās, un sniedzot izrādi uz Vērmanes dārzā skatuves.

Baibas Bucenieces foto

Tad, kad zied ķirši, gadās, ka

koka zaros augļi nemaz neaizmetas. Tomēr aizvadītais kultūras gads noteikti nebija tukšais gads. Tas bija lielās ražas gads, nenoliedzami. Pirmkārt jau Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki, kuros pārstāvējām sevi ar 17 lieliskiem mākslas kolektīviem. Mēģinājumos noberztās, sastieptās kājas, negulētās nakts Ezerkrastu pamatskolā – tas viss jau ir aizmirsis, bet paliekošais ir apjauta – mēs tur bijām, mēs bijām 100gades svētku dalībnieki – daļa no mūsu tautas kultūrmantojuma veidotājiem.

Aizvadītais gads bija zīmīgs ar jubilejām: deju kolektīvs Latīņš svinēja 5, LMAC – 15, Spurgaliņas – 25 gadu jubileju. 14.reizi J. Graubiņa konkurss pulcēja jaunos pianistus Līvānos.

Turpinājam kopt esošās tradīcijas. Valsts svētku diena – 4.maijs – atradusi savu formātu pie mums un iedzīvināta kā Ģimeņu svētki. Ikgadēji rosīga ir Muzeju nakts, "Kvartāla" festivāls "Divas Dabas" mūzikas skolas dārzā, bibliotēkā regulāras tikšanās ar pazīstamiem grāmatu autoriem. No organizatoriskā viedokļa izaicinājums bija valsts mēroga bērnu un jauniešu folkloras festivāls "Pulkā eimu, pulkā teku", kas vēlreiz apliecināja, cik labi spējam strādāt kā komanda.

Aizvadītajā gadā aktīvi ir darbojušies Kultūras komisija, pārskatot, analizējot un modelējot turpmākos kultūrpoltikas virzienus novadā. Iedzīvinājam jaunas tradīcijas – stratēģiski mainījām virzienu, un pagastu svētkus sākām svinēt pārmaiņus kādā no 5 pagastiem – pērn Rožupē; šogad 22.jūnijā –

pagastus godināsim skaistajā Rudzātu parkā. Konceptuāli mainījām Pilsētas svētku norises vietu, pārceļoties uz pussalu pie amatniecības centra. Risks un izaicinājums, kas attaisnojās. Vēl meklējam labāko konceptu Līgo svētku svinēšanai pilsētā, bet jau tagad redzam, ka latvisko tradīciju – Jāņu – piedzīvošanai labākā vieta ir Turku Saieta nama plašā teritorija, jo te organiski sadzīvo tautas tradicionālais kultūras mantojums, ko lieliski iznes mūsu folkloras kopas.

Kultūra ir daļa no novada zīmola, ko veiksmīgi varam pārdot, atrodot jaunas pieejas un drosmīgus, kreatīvus risinājumus. Priecājos, ka nestagnējam un esam atvērti debatēm par to, kas būtu maināms, no kā, iespējams, jāatsakās, kur jāmeklē jauni skatu punkti un realizācijas formas. Pērn noslēdzām Kāzu muzikantu saietu dzīves ciklu, saprotot, ka laiks pieprasa meklēt jaunus izteiksmes veidus šim pasākumam. Rožupes estrāde vispār ir unikāla vieta, turklāt šobrīd vienīgā estrāde novadā, kas vasaras sezonā jāapdzīvo ar jaunu, atraktīvu piedāvājumu.

Domāju, ka Līvānu novada stiprā puse ir sadarbība! Varam būt gandarīti, ka kopā ar laikmetīgās mākslas galeriju ir radīti jauni mākslas produkti, piemēram, “skatuves mākslas laboratorija”, “sajūtu un pagalmu teātri”, ielu koncerti, performances un dažādu mākslas un sabiedrisko aktivitāšu simbiozes. Savu nišu ģimeņu atpūtas un izklaides pasākumu rīkošanā ieņēmusi kafejnīca “5. elements” radošā komanda. Kā pašvaldība nesaskatām te konkurentus, bet izcilu iespēju sadarbībai, piedāvājot mūsu iedzīvotājiem vēl lielāku radošumu un daudzveidību pieejā.

Aizvadītais gads ir bijis dāsns novērtējumu un balvu ziņā: gan mūsu stikla pūtējs Aleksandrs Logvins, gan stikla pūšanas darbnīca novērtēta valsts līmenī kā labākais jaunais tūrisma produkts. Latgales kultūras gada balvas nominantu vidū pērn bija gleznotāju apvienība “VIVA” un šogad nominēta Mūsdienu mākslas galerija. Mūsu māksliniekiem bijušas personalizādes dažādās Latvijas vietās.

Pagājušais gads iezīmējās arī ar valsts simtgades svinībām – simtgades gads kā tāds orkāns ir pārbrāzies pāri, atstājot dalītas sajūtas. Simtgade kopumā mums likusi pārdomāt vismaz pāris būtiskas lietas. Pirmā atbild uz jautājumu –

kā? Kā pirms simts gadiem spēja formēties ideja par valsti un kā to toreiz iznesa cilvēki – arī pašdarbības kolektīvos visos Latvijas nostūros – cilvēki, kas nepārzināja ne valsts uzbūves pamatus, ne interneta, ne polittehnoloģijas, ne kādas smalkas stratēģijas. Bet caur viņiem – gara spēka pilniem cilvēkiem – tapa valsts.

Un otra pārdomu vērtā lieta simtgadē – KUR? Kur tad mēs ejam šobrīd, tālāk nesot ideju par valsti. Viens no Latvijas simtgadei veltītajiem satura ziņā būtiskākajiem notikumiem Līvānos bija diskusija par Līvānu novada nākotni –

Kur augt? Kur augt Līvāniem valsts otrajā simtgadē....

Ar līdzīgām domām uz skaitli Latvijai 101 aizvadītajā gadā raudzījās arī Mūsdienu mākslas galerija Līvānos, meklējot, kur ir Latgales, Latvijas, Līvānu kultūrtelpa un tās piepildījums nākotnē.

Manuprāt, tas spilgti raksturo Līvānu novada attīstības tendences un virzienus. Laikmetīgās rūpniecības attīstība mūsu pilsētā mums reizē piedāvā iespēju pozicionēties kā vietai, kuru izvēlas arī laikmetīga sabiedrība. Un te ir būtiski salikt akcentus mums katram, arī tiem, kas darbojas kultūras jomā. Meklējot savu nišu, profilu un virzienu, mums – kultūras saimē strādājošajiem – svarīgi apzināties, ka mūsu atbildība ir kvalitatīvu, laikmetīgi aktuālu un mūsdienu prasībām atbilstošu kultūras produktu radīšana, virzīšana un kā pašvaldībai arī finansēšana. Mēs neesam tik bagāta nācija, lai tērētu resursus nekvalitatīvu kultūras produktu apmaksai.

Šodien mēs pasniegsim Gada balvu kultūrā trijās nominācijās. Tās saņems mūsu lai-

kabiedri, kas krāšņi uzdrošinājušies pastāvēt par savu kultūras redzējumu. Tikai viņi paši zina, ko viņiem tas prasa – uzdrošināties.

DARI, RADI, VARI – ir šī vakara ceremonijas moto. Un patiesi, neviens no šiem jēdzieniem, atsevišķi ņemts, nepiepilda savu laiku un telpu ar vērtību. Tikai kopā – apzinoties gan savu varēšanu, gan radot, bieži vien no nekā, un darot – kādreiz arī ar melnu muti un pārsistū lūpu, bet darot – var nonākt līdz rezultātam.

Katrs no jums zina, cik gais-tošs ir rezultāts radošajās profesijās. Teātrī, mūzikā, pasākumu kultūrā... tas ir radīšanas un slīpēšanas ilgaiss ceļš, un tad ir rezultāts – kas ir viens vienīgs mirklis gleznā, mūzikā, izrādē, grafikā ... Un tad tu to palaid! Un tāpēc ir svarīgi, lai jūs paši apzinātos sava darba, sava radošuma vērtību.

Šodien īpašu pašvaldības paldies mēs teiksim visu amatiermākslas kolektīvu vadītājiem, un jo īpaši tiem, kas savus kolektīvus izvadīja cauri dziesmu un deju svētku pārbaudījumiem, skatēm un svētku piedzīvojumam. Vēlos, lai, apzinoties savu vērtību, jūs apzinātos arī to atbalstu, ko novada kolektīviem sniedz vietējā pašvaldība. Kolektīvu vadītāji ir mūsu kultūras saimes pilntiesīga sastāva štata darbinieki. Un – ticiet man, tā tas nav visās pašvaldībās.

Aizvadītajā gadā uzsākta estrādes būvniecības un pussalas rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrāde.

Pašvaldība ik gadu finansē par aptuveni 8% no Līvānu novada kopbudžeta, kas absolūtos skaitļos ir vairāk kā viens miljons euro – kultūras infrastruktūrai un pasākumu saturam, cilvēku resursiem, kolektīviem, transportam, tērpiem – vienvārdsakot kultūras procesa sekmīgai nodrošināšanai. Līvānu novadā ir radīti maksimāli atbalstoši apstākļi kolektīvās kultūras attīstībai.

Nesen man nācās iepazīties ar Norvēģijas pieredzi, kur kultūru nefinansē pašvaldības, bet privātais sektors – un tādu modeli kā labu prezentēja arī šo ideju pārstāvošie cilvēki. Un radās jautājums – vai mēs tādu “labklājību” vēlamies Latvijā.

Privāto uzņēmēju sadarbība ar pašvaldību un publisko sektoru ir veiksmīgi veidojusies arī Līvānu novadā. Mūsdienu mākslas galerijas sadarbība ar mūsu kultūras centru un pašvaldību atsevišķos projektos. Arī kafejnīca “5. elements”, kas šovakar saņems vienu no Līvānu novada domes Kultūras komisijas speciālbavām. Līdzīgs piemērs ir privāto producentu veidots koncertuzvedums “Vilkam tāda dvēselīt”, kur starp labākajām valsts vokālajām grupām sevi pārliecinoši parādīja arī mūsu “Spurgaliņas”. Tie ir veiksmīgi piemēri, kā pašvaldība ar savu finansējumu, cilvēkresursiem un

Baibas Bucenieces foto

Jāņa Magdaļenoka foto

kolektīviem piedalās kopējo kultūras vērtību radīšanā. Tomēr, manuprāt, absurda ir vēlme kultūru atstāt kā tādu savvaļas puķi sētmalē, balstot to tikai privātā finansējumā, jo mēs neesam Norvēģija. Un tas atkal ir jautājums – kur mēs vēlamies iet.

Un nobeigumā: „Man neliekas, ka tas ir muļķis, kam viss patīk. Viņš varbūt tikai visu to atrod, kas viņam patīk.“ Kurts Fridriksons to ir teicis domājot par laimīgu cilvēku! Es vēlu jums sajusties laimīgiem savā laikā un telpā. Un tam nemaz nevajag tik daudz.”